

H O V O R N A.

Pojem »právní samostatnost« § 3, lit. a zák. zák. a judikatura nejvyššího správního soudu. *)

Zákon záborový vylučuje § 3, lit. a, ze záboru objekty právně i hospodářsky samostatné, jež neslouží hospodaření na zabraném majetku. Při výkladu tohoto zákonného ustanovení zaujal St. P. Ú. rigorosní stanovisko, že nelze přiznati výhody jeho oněm objektům, jež netvoří samostatná knihovní tělesa. Tomuto právnímu náhledu připojil se N. S. S. ve svém r o z h o d n u t í z e d n e 7. z á ř í 1921, č. 11.128. Vyslovil především, že podmínky pro vyloučení určitého objektu ze záboru jsou 1. jsou právně samostatné, 2. že jsou hospodářsky samostatné, 3. že neslouží hospodaření na zabraných nemovitostech. O »právní samostatnosti« praví pak N. S. S., že zákon sám pojmu toho blíže nevykládá a že jest proto na soudu, aby vyšetřil a vyložil obsah a smysl tohoto zákonného postulátu. Při výkladu jeho nutno prý míti na paměti, že zákon »právní samostatnost« uvádí vedle »hospodářské samostatnosti«, že tedy »právní samostatnosti« přikládá kvalifikaci různou od kvalifikace »hospodářské samostatnosti«. Tím dal prý jasně výraz svému stanovisku, že totiž nestačí splnění faktických předpokladů, které ten který objekt staví v hospodářskou neodvislost od zabraných nemovitostí, a tím také od jejich hospodářského použití, aby bylo možno mluvíti o objektu »právně samostatným«. Nemůže proto založiti »právní samostatnost« objektu okolnost, že ho vlastník zabrané nemovitosti určil zvláštnímu hospodářskému cíli, jakým je na př. provozování živnosti. Tyto dispozice vlastníkovy mohou snad založiti hospodářskou, nikoli však právní neodvislost objektu. Soud proto rozumí pod »právní samostatností« dle významu tohoto výrazu »právní schopnost objektu býti sám o sobě předmětem samostatných práv a závazků«. Poněvadž pak na objekty, zapsané do knih pozemkových a do zemských desk, lze uvaliti právo zástavní různé od hypotek ostatního majetku vlastníkovy jen tenkráte, má-li předmět zástavy svojí samostatnou vložku knihovní, lze za neklamnou známku »právní samostatnosti« při nemovitostech pokládati okolnost, že jsou zapsány ve zvláštních knihovních vložkách.

Rozhodnutí toto jest mylné a odporuje zásadě § 6 obč. zák. Zákon záborový, přenáhleně utvořený, stanovil tu pojem docela

*) Slovo k diskusi podává Dr. Fr. Blaschko.

nový, aniž by ho blíže určil. Právě proto však mělo při výkladu jeho být dbáno největší opatrnosti, nemělo být lpěno na slovech, nýbrž měl být respektován úmysl zákonodárce, tendence zákona a ta jest snad dosti jasná. Jedná se přec o reformu pozemkovou, čistě agrární, kterou měly být odstraněny »latifundie« a ukojen hlad po půdě. Vše, co nespadá do tohoto rámce, vyloučili zákonodárci ze svého programu. Zákon mluví o právní a hospodářské samostatnosti. N. S. S. konstruuje z toho jediného pojmu, dva samostatné pojmy, které pak odděleně činí předmětem svých úvah. Postup tento přičítá se nejenom zákonu samému, nýbrž jest i v rozporu k tendenci naší právní vědy, aby se právnictví přizpůsobilo co nejvíce požadavkům hospodářským.

K jakým absurdnostem právní náhled N. S. S. nutně vede, ilustrují nejlépe následující příklady z praxe čerpané:

Vyloučení rodinné hrobky ze záboru bylo odepřeno pro nedostatek právní samostatnosti, ježto tato byla zapsána ve společné vložce s ostatním zabraným majetkem. Hrobka tedy spadá do záboru. Nevzbouří se nad tím právní cit každého zdravě myslícího? Pravda, St. P. Ú. nepomýšlel nikdy na skutečné převzetí hrobky. Avšak fakt, že čistě formální vykládání zákona dospělo k tomuto výsledku, jest významný. Anebo jiný příklad: Při stavbě hostince stalo se, že nepatrná část jeho, jakož i kolna postaveny byly na sousedící půdu zemskodeskovou. St. P. Ú. rozhodl tu v ten smysl, že objekt hlavní jest sice právně samostatný, část postavená na zemskodeskové půdě však že jest právně nesamostatná a tím že podléhá objekt hlavní, jinak právně samostatný, pro hospodářskou nesamostatnost (!) záboru. Jest toto ještě právnictví anebo sofistika?

Bylo již poukázáno na zásadu § 6 zák. obč. a budiž jen ještě poukázáno na zákony o pozemkové reformě, které znamenají revoluční průlom do dosavadního našeho právního systému a dosud neslýchané zasáhnutí do sféry soukromého vlastnictví. Z toho pak plyne, že výklad těchto zákonů nesmí být extensivní a nesmí vystoupiti z rámce reformy majetkových poměrů, jak zákonem byla míněna.

Budiž tu poukázáno na naše knihovní právo. Český zemský zákon z 5./12. 1874, ř. z. č. 92, stanovil sice v § 21, aby při zakládání nových knih pozemkových bylo vyšetřeno, které z pozemkových parcel mají samy o sobě tvořiti samostatná knihovní tělesa a které mají za účelem utvoření knihovních těles býti spojeny. Tato zásada, aby knihovní těleso podalo věrný obraz skutečného hospodářského stavu, vyhovující principu »knihovní

pravdy«, prolomena byla již § 23 cit. zák., dle kteréhož u nemovitostí zapsaných již v pozemkové knize, má býti vzat za základ dosavadní knihovní stav. Tedy již tenkrát při nové úpravě našich pozemkových knih nekladla se váha na totožnost knihovního tělesa s tělesem hospodářským, ačkoliv právě tenkrát počínal vývoj národohospodářský a industrialisace státu a tím vyvolávány byly stále změny v seskupení hospodářských jednotek, takže knihovní stav již tenkrát nemohl odpovídati stavu skutečnému. Rovněž neobsahují zákony knihovní žádná ustanovení, dle kterýchž by majitel byl povinen nastálé změny v seskupení určité hospodářské jednotky v pozemkové knize uvést v patrnost. Neměli-li však zákonodárci na této evidenci zájmu, tím méně vlastník sám; tento pravidelně pokládal za účelnější spíše spojit všechny své nemovitosti v jediné vložce, zejména když tím neztratil právní možnost s nimi libovolně nakládati, je odděleně prodávati, propachtovávat, služebnostmi a břemeny reálnými zatěžovati.

V době následující činily pak i soudy zřízení nových vložek pro téhož vlastníka obtíže. Ve výnose vrchního zemského soudu v Brně ze dne 15./X. 1889, č. 6313, m. j. se praví: »Aby se zabránilo tomu, že by zneužíváním rozdělení knihovních těles zvětšen byl rozsah pozemkových knih, stížena manipulace listovní a způsoben nepříznivý vliv na uplatňování soukromých knihovních práv vznikem simultanních závazků, má v. z. s. za nutno oznámiti svým podřízeným soudům zásady, podle kterých se při posuzování shora uvedené právní otázky řídí.

Dle názoru v. z. s. je tendencí zákonodárství, aby vnitřní zařízení pozemkových knih bylo tak upraveno, aby počet knihovních těles a tedy i knihovních vložek nebyl nepoměrně zvětšen a jest vyhověno právu vlastníka v mezích § 354 obč. zák. volně disponovati s knihovním tělesem anebo jeho součástmi, úplně, poskytuje-li mu pozemková kniha možnost, aby uvedl v patrnost změny dosavadních právních poměrů, jež nastaly právním opatřením ohledně nemovitosti celé anebo jejích dílů.

Naproti tomu neposkytuje vlastnictví vlastníku právo, aby bez jakéhokoli právního pořízení o knihovním objektu a bez jakéhokoli zřejmého zájmu žádal provedení čistě formálních změn a zejména zřízení více nových, jemu náležejících knihovních vložek.

V. z. s. jest proto náhledu, že knihovní odpis jednotlivých součástí knihovního tělesa a zřízení nové knihovní vložky pro tyto za současného zapsání práva vlastnického pro dosavadního

vlastníka dle nynějšího stavu zákonodárství může býti jen tehdy povoleno: 1. je-li se zřízení nové vložky vzhledem na zákonné předpisy nutným. Tomu bude tak tehdy, když následkem oddělení nastane změna v poměru vlastnictví nemovitosti hlavní v dosavadní knihovní vložce ponechané, anebo když nastane změna v hypotekárním zatížení, buď reality kmenové, buď nemovitosti oddělené, jelikož by provedení takových změn ve vložce bez oddělení s ohledem na §§ 10, 11 a 13 kn. z. nebylo přípustné. Anebo 2. je-li otevření nové vložky odůvodněno hospodářským zájmem majitele. Za takový hospodářský zájem budiž považováno, když žadatel prohlásí, anebo když okolnost v prohlášení tom uvedená není notorickou, vhodným potvrzením osvědčí, že oddělená nemovitost jest určena tvořiti samostatnou hospodářskou jednotku, která obyčejně se považuje za vlastní předmět právních jednání, jak tomu jest při zřízení nových domů anebo při parcelaci komplexu pozemkového k účelům stavebním.« Z výnosu toho lze seznati, že soudy považovaly zřízení samostatných knihovních vložek za pouhou formalitu, že mohou býti i uvnitř téhož tělesa knihovního hospodářské jednotky, jež tvoří již samy o sobě předmět právních jednání, a že soudy zřízení nových vložek povolovaly jen z důvodů důležitých. Nutno sice přiznati, že okolnost, že oddělená nemovitost tvoří samostatnou hospodářskou jednotku, byla uznána za takový důležitý důvod, přece ale znamenalo ev. žádané osvědčení pakési stížení. Jak ale již uvedeno, neměl vlastník pravidelně vůbec zájmu na této věci a proto také důvodů pro zřízení nových vložek.

Nad to jest náhled, že je n knihovní těleso může býti předmětem práv a závazků nesprávným. Dle našeho knihovního práva může každá jednotlivá součást knihovního tělesa býti předmětem všech práv a závazků, až na jednu v § 13 kn. z. uvedenou výjimku, totiž, až na právo zástavní. Výjimka tato má svůj důvod v účelu, jež sleduje, totiž zjednodušiti vzájemné poměry zástavních věřitelů, jež by se při tříštění zástavy snadno staly nepřehlednými ve svém rozsahu a pořadí. Všechny ostatní práva a závazky, služebnosti, reální břemena, práva nájemní a pachtovní, práva zpáteční koupě a práva předkupní mohou existovati i ohledně jednotlivých částí knihovního tělesa. Též práva vlastnického lze na takové části nabýti a mělo by to jen za následek další postup dle zák. ze dne 6./2. 1869, ř. z. 18. Že právo

zástavní zapsáno může býti jen na celém knihovním tělesu, nemá ani vliv na samostatnost anebo nesamostatnost knihovního tělesa aneb jeho dílů. Jedná se tu přece takřka jen o vnitřní předpis pro zařízení pozemkové knihy, pro který byly směrodatny jen důvody účelnosti. Ostatně, může vlastník vždy libovoleně o případném zatížení svého majetku rozhodovati. Má na vůli, které nemovitosti chce dáti do zástavy — někdy je nucen zadlužiti i více knihovních vložek, půdu zemědělskou spolu s továrnami, domy atd., někdy toho zase zapotřebí není a když ve vložce, jako objekt zástavní určené, zapsáno jest více nemovitostí, než ke krytí dluhů jest zapotřebí, má možnost zříditi pro přebytečné pozemky novou dluhoprostou vložku. Stejně může věřitel v cestě exekuční dle potřeby i více knihovních vložek a více hospodářských jednotek společným právem zástavním spojit. Ztratily by tyto hospodářské jednotky tím svou právní samostatnost?

Podati přesný výklad pojmu »právní samostatnost« jest těžké. Především nutno trvati na tom, že zákon neutvořil pojem tento, nýbrž pojem »právní a hospodářská samostatnost«. Nehledě k tomu jest však možno se přiblížiti i výkladu pojmu »právní samostatnost«.

Dle čl. V uvoz. zák. k živn. řádu vyloučeny byly z působnosti živn. řádu vedlejší živnosti hospodářské, které jsou v těsném spojení s přísl. zemědělskými hospodářstvími. Zákon ze dne 25./X. 1896, č. 220 ř. z. osvobozuje v § 2 tyto vedlejší průmyslové podniky zemědělské výroby od všeobecné daně výdělkové, vyjímá ale výslovně z tohoto osvobození pivovary, lihovary podléhající spotřební dávce, cukrovary a jiné podniky toho druhu, pokud jsou rázu zjevně průmyslového. Že firmy ve smyslu obchodního zákona soudně protokolované jsou v každém ohledu samostatnými, i když knihovní stav skutečnému seskupe- ní majetku neodpovídá, jest nesporné.

Lze tedy považovati za právně samostatné ve smyslu § 3. lit. a), zák. ony objekty, pro které platí docela jiné právní normy, než pro podniky zemědělské, jako právo obchodní, zákony daňové, živnostenské, horní atd., tedy zejména průmyslové podniky, doly, podniky podléhající živnostenskému řádu, obchodní firmy a pod. Ovšem, i tu jsou právní a hospodářská samostatnost úzce spojeny a jest na moment hospodářské samostatnosti klásti největší důraz, kdežto moment čistě právní samostatnosti, ne v onom formálním smyslu, jaký mu St. P. Ú. ztotožňováním s požadavkem vlastní knihovní vložky podkládá, přijde v úvahu

jen v případech skutečně řídkých, co překážka vyloučení ze záboru.

Jaká právní nesamostatnost může být na závalu provádění pozemkové reformy na těch částech zabraných komplexů majetku pozemkového, jež jsou vlastním cílem pozemkové reformy?

Seskupení v tělesa knihovní práve úpravou poměrů vlastnických, k nimž pozemková reforma směřuje, se úplně pozmění, velká tělesa knihovní musí dle zákona přidělového býti roztržštěna na množství menších. Není to tedy celistvost knihovního tělesa, která by mohla býti závadou řečenou. Jsou však právní závislosti, které úpravě vlastnictví rozdělení brání. Nelze na př. vlastnictví dělití proti zásadě »superficies solo cedit«, a byl-li by na př. nějaký průmyslový podnik, samostatné existence schopný bez hospodářské souvislosti se zabraným statkem zemědělským (v nejširším smyslu), v hořejších patrech budov, v jejímž přízemí jsou nepostradatelné hospodářské místnosti zabraného statku zemědělského, bylo by pro právní nesamostatnost nemožno vyloučení onoho průmyslového podniku ze záboru. Také v případech kde osoba vlastníková určena jest držením některé zabrané nemovitosti (reální pertinence), musí sdíletí obě nemovitosti stejný osud a to tím spíše, že již způsob určení vlastníka a jím podmíněná právní závislost jedné nemovitosti na druhé jest pravidelně výrazem hospodářských jejich vztahů.

Není tudíž třeba, aby se právní samostatnost vykládala onou čistě formální skutečností zápisu do zvláštní vložky, nýbrž ani opustí-li se tento mylný výklad, nestane se podmínka tato, zákonem ustanovená, bezpředmětnou.

Nicméně, neopustil N. S. S. stanovisko v této věci jednou zvolené a prohlásil na příklad ve svém rozhodnutí ze dne 26./9. 1923 Z : 15974, že objekt, aby mohl býti vyloučen ze záboru, musí býti samostatným ve v š e c h relacích a musí proto také býti možným předmětem samostatných práv zástavních.

Při tomto stanovisku naší nejvyšší správní instance nebylo jiného východiska, než-li přizpůsobiti se náhledu N. S. S. a dodatečně učinit objekty takové právně samostatnými dle právního náhledu N. S. S., totiž dodatečně zažádati o zřízení nových vlastních vložek pro tyto objekty. I tomu bylo v cestě rozhodnutí N. S. S. a to ze dne 16./11. 1922, č. 14072/22, dle kterého pro vyloučení určitého objektu ze záboru jest směrodatný stav, ve kterém se objekt nalézal v době, když na základě zákona přišel do záboru, a nikoli stav, ve kterém se nalézal v době podané

žádosti za vyloučení. I tento právní náhled jest nesprávný a v odporu se zákonem samým. N. S. S. sám toto stanovisko v době pozdější opustil, takže není již třeba se tímto rozhodnutím dále zabývat.

Soudy knihovní nečinily celkem zřizování nových knihovních vložek obtíže. V jednom případě ovšem kladl soud podmínku svolení St. P. Ú. k této akci. Pražský vrchní zemský soud však prohlásil tento názor za nesprávný, jelikož se tu nejedná o »dělení« zabraného majetku ve smyslu § 7 zák., k čemuž by bylo zapotřebí souhlasu St. P. Ú. Usnesení knihovních soudů byla doručována též St. P. Ú., který sice proti povolení nových vložek nepodal právní prostředky, přes to ale neuznal objekty tyto za právně samostatné a to z důvodů uvedených v citovaném již rozhodnutí N. S. S. ze dne 16./11. 1922, č. 14072/22.

N. S. S. měl v poslední době příležitost zaujmouti k této otázce své stanovisko. Stalo se to rozhodnutím ze dne 3./X. 1923 č. 14911/23. V tomto rozhodnutí opustil N. S. S. své dřívější stanovisko (rozh. 6./11. 22 č. 14072/22) a prohlásil: »N. S. S. nemohl přisvědčiti náhledu vyslovenému v naříkaném rozhodnutí, že pro otázku, zda určitá nemovitost stížena jest nexem záborovým čili nic, jediné směrodatny jsou poměry existovavší v den účinnosti záborového zákona. Zákon sám nechce ztrnule zůstat na stavu, jaký byl utvořen publikací zákona záborového (§ 19), nýbrž sám mluví o případech, kdy změnou faktických okolností později nastalou zábor i později se zakládá (viz § 4). Tento v zákoně uvedený případ není zajisté jediným, kdy okolnosti po vyhlášení záborového zákona vzešlé na existenci nebo i na objemu nexu záborového mají vliv. Jen příkladmo budiž poukázáno k tomu, že dojista i pomnutím manželského svazku osob, jichž majetek v jedno jest čítán (§ 2), nebo zákonem připuštěné sklesnutí výměry pod míru § 2 určenou, může i nexus záborový naprosto se uvolniti (Srov. § 61 příd. zák. slova »pokud se půda propouští ze záboru«). N. S. S. nemohl by tudíž ani zásadně upříti možnost toho, aby objekt, jenž byl v den vyhlášení zákona záborového po právu zábořem stížen, později splněním podmínek § 3 lit. a ze záboru vyšel. Nelze tudíž zásadně za nemožné pokládati, aby objekt, jemuž k splnění podmínek § 3 lit. a scházela jen právní samostatnost a jenž tudíž toliko pro tento nedostatek s ostatním majetkem svého vlastníka zábořem postižen byl, později, nabude-li právní samostatnosti, výhod § 3 lit. a účastným se stal. Však vždycky by bylo třeba, aby nabytí právní samostatnosti se platně a tím i účinně proti státu (St. P. U.) stalo.

Vzhledem ke konstantní judikatuře, jež právní samostatnost vidí v tom, že objekt onen není spojen s jinými nemovitostmi v jedné knihovní vložce, nýbrž tvoří sám pro sebe samostatné knihovní tělo, získává se fakticky tato samostatnost právní převodem do vlastní, zvláštní knihovní vložky.«

Temto vývodům N. S. S. nelze odporovati. Jinak jest to však s následujícími: » převod sporného objektu do nové zvláštní knihovní vložky byl proveden bez předchozího souhlasu St. P. Ú. Souhlasu toho však bylo dle § 7 z. z. k platnosti tohoto aktu (§ 7. z. z. v nov. znění ze dne 11./3. 1921 č. sb. 100) nezbytně třeba. Vždyť šlo o rozdělení zabraného statku ve dvě knihovní těla, jež státi se mělo z vůle vlastníka. Dispozice tato mající rozhodný vliv na existenci nebo rozsah záboru není přenechána libovůli vlastníkově, nýbrž podléhá kuratelní kontrole St. P. Ú., jak jest tomuto orgánu v cit. § 7 propůjčena. Dispozice tato jest tedy právně možna jen se svolením St. P. Ú. a nebylo-li tohoto svolení vyhledáno, jest rozdělení ono neplatno. Nutno proto přes knihovní provedení dotčeného dělení pokládati sporný objekt i na dále za část knihovního těla ve vložce č.«.

Tento právní názor nutno co nejdůrazněji odmítnouti. Jedná se především o výklad pojmu »dělení« v § 7 zák. záb. N. S. S. pokládá zcela nesprávně za takové »dělení« rozdělení statku ve dvě knihovní těla.

Dle § 7 zák. záb. jest zapotřebí svolení pozemkového úřadu pro zcizení, dělení, zavázání, pacht a nájem zabraného majetku. Z tohoto taxativního výpočtu jde jasně na jevo, že se zákonodárcům jednalo o to, aby státu byl vyhrazen vliv na jakékoliv libovolné zcizení zabraného majetku a to na zcizení v nejširším smyslu, kterým se majitel buď svého práva vlastnického vůbec vzdává ve prospěch osob třetích (prodej) anebo právo to tím, anebo oním způsobem ve prospěch třetích obmezuje (zatížení, pacht). Za zvláštní případ takového zcizení nutno též považovati »dělení« ve smyslu tohoto zákonného ustanovení a to tím spíše, když výklad ten se shoduje s obsahem pojmu »dělení« obč. zákoníku, Ten zná jen jednu formu »dělení«, totiž dělení společného majetku mezi spoluvlastníky. Takovéto dělení jest faktickým zcizením práv každému spoluvlastníku příslušejících na celém statku. Tedy jedině r e á l n í d ě l e n í, jež znamená změnu právních poměrů vlastnických, potřebuje souhlasu St. P. Ú., nikoliv ale jen formální dělení v knihách pozemkových, jež ve skutečnosti nemá vůbec významu, ježto tímto knihovním převodem nejsou práva majitele nikterak dotčena. O tomto knihovním

»rozdělení« pojednává zákon ze dne 6./2. 1869 ř. z. 18 a zákon ten neužívá slova »Teilung«, odpovídajícího českému výrazu »dělení«, nýbrž »Zerteilung« anebo »Trennung«, tedy »rozdělení« a »oddělení«. I tu musí se N. S. S. vytknouti, že při výkladu slova »dělení« se držel jen slova, ne však ducha zákona. Rozdělení vložek knihovních jest faktickou okolností, jež právě dokazuje, že nemovitosti v každé z nich zapsané mohou se státi samostatným předmětem práv a závazků, avšak není změnou poměrů právních, k jaké by schválení St. P. Ú. bylo třeba. K faktické okolnosti té, i když nastala po záboru, musí být hleděno, právě tak jako k okolnostem později nastalým a hospodářskou samostatnost tvořícím. Avšak rozhodnutí N. S. S. jest pochybené i z důvodu jiného, Jak již uvedeno, rozhodovaly v této otázce řádné soudy a povolily zřízení nové vložky a to na základě zák. ze dne 6./2. 1869 ř. z. č. 18, který v § 1 ustanovuje, že pro oddělení části statku, zapsaného ve veřejných knihách, není třeba předběžného vyrozumění a souhlasu oněch osob, pro které váznou na statku věcná břemena, tehdy, otevře-li se oddělenou část nová knihovní vložka a zapíše-li se do této veškerá na statek vtělená práva. O provedeném zřízení nové vložky vyrozumí se všichni účastníci. V našem případě zapsána byla do nové vložky též poznámka záboru, případně i poznámka zamýšleného převzetí a doručeno bylo usnesení o provedené akci též St. P. Ú., resp. stát měl právo proti tomuto knihovnímu usnesení podati stížnost. To však neučinil, takže usnesení nabylo právní moci. Je N. S. S. příslušným prohlásiti toto právoplatné knihovní usnesení za neplatné proti státu a vysloviti, že je k takovým knihovním převodům zapotřebí předběžného souhlasu St. P. Ú., když již řádné soudy v cestě instanční prohlásily, že toho není zapotřebí a St. P. Ú. knihovní usnesení bez námitek přijal? Jaká by byla za těchto poměrů právní jistota, když by správní úřady resp. N. S. S. takovým způsobem ignorovaly resp. neuznávaly výroky řádných soudů, učiněné v mezích jejich příslušnosti?

Jedná se zde o kompetenční konflikt, který by patřil před forum příslušného smíšeného senátu.

Konečně ještě praktická stránka: Dle N. S. S. měl by vlastník objektu, jenž má býti vyloučen ze záboru a jenž nemá svou vlastní knihovní vložku, především žádati u St. P. Ú. za svolení ku zamýšlenému zřízení nové vložky. Podle kterých zásad má St. P. Ú. žádost tuto vyřídit? Mohl by ji odmítnouti z důvodu, že zřízení nové vložky mohlo by rušiti provádění pozemkové reformy? Takové rušení pozemkové reformy bylo by přece

možné jen tehdy, nebyly-li u objektu splněny ostatní 2 podmínky, totiž, že jest hospodářsky samostatný a že neslouží hospodaření na zabraném majetku. Jsou-li však tyto podmínky splněny a schází jen podmínka právní samostatnosti, která právě má být nabyta, nemůže to provádění pozemkové reformy rušiti.

St. P. Ú. musil by tedy žádost tu prozkoumati v tom směru, jsou-li tu ony 2 náležitosti § 3 lit. a) záb. zák., a v kladném případě by jí musil vyhovět. Teprve nyní mohlo by zřízení samostatné knihovní vložky býti provedeno — a pak teprve by mohl vlastník žádati za vyloučení ze záboru. Tedy St. P. Ú. by rozhodoval v téže věci dvakráte a rozhodnutí předběžné by bylo prejudicielním pro jeho rozhodnutí pozdější. Tedy efekt by nebyl ve věci žádný jiný, než ten, který mohl býti dosažen postupem, který N. S. S. zavrhl svým rozhodnutím.

Závěr je tedy ten: N. S. S. řídí se při rozhodování o tak důležité otázce, kde jde o vyvlastnění cenných objektů za nepatrnou náhradu, tedy o částečnou konfiskaci majetku, o otázce tím důležitější, když zákon záborový sám je povrchně vypracován, formalismem, ztrácuje tím s oka věc samu, ku škodě nejen postižených, nýbrž i ku škodě státu, ježto tím se podkopává důvěra občanstva v jistotu právní.

D E N Í K.

JAN KRČMÁŘ,

president zemského soudu v Praze v. v.

Dne 10. července t. r. zemřel bývalý president zemského soudu v Praze p. Jan Krčmář v pozhnaném věku 79 let. Pocházel z českomoravské vysočiny (narodil se v r. 1845 v Budislavi) ze staré selské evangelické rodiny a byl určen jako jediný syn k tomu, aby převzal rodinný statek. Ale vrozená záliba ve studiích, na něž byl dán původně jen proto, aby obdržel lepší vzdělání, než jakého může poskytnouti vesnická škola, rozhodla o jeho budoucím povolání jinak. Vystudovav gymnasium v Litomyšli, věnoval se na universitě v Praze a ve Vídni studiu právníckému a skončiv je v r. 1870, zvolil si za své povolání úřad soudcovský. Pečlivá příprava pro tento úřad a veliké schopnosti Krčmářovy způsobily, že v povolání soudcovském